

Met Woorden in de Weer®

woordenschatuitbreiding en
cognitieve ontwikkeling van leerlingen

Waarom woordenschat?

Woorden staan centraal in het onderwijs. Kinderen met onvoldoende woordkennis blijven op alle fronten achter. Ze begrijpen de leerstof en de leerkracht niet; ze begrijpen stelselmatig te weinig van de lessen en leren te weinig bij. Deze leerlingen kunnen in de klas onvoldoende meepraten, meedenken en meedoen. De aanpak **Met Woorden in de Weer** is dan ook door Marianne Verhallen en Dirkje van den Nulft ontwikkeld met als doel het woordenschatonderwijs op de basisscholen te verbeteren.

Wie veel woorden kent kan goed meedoen bij het communiceren; zowel mondeling als schriftelijk. Maar wie veel woorden kent heeft ook veel meer kennis en toegang tot het vergaren van nog meer kennis. Een uitgebreide woordenschat is dus niet alleen belangrijk voor de taalontwikkeling maar evenzeer voor de cognitieve ontwikkeling. Want woorden staan niet alleen voor taal maar ook voor kennis. Er is een directe relatie tussen **woordkennis en schoolsucces**: kinderen met een goede woordenschat scoren hoog in het onderwijs, terwijl kinderen met onvoldoende woordkennis steeds meer achter raken.

Een school die wil inzetten op schoolsucces voor álle kinderen maakt een omslag in haar onderwijsbeleid. Deze school is zich er van bewust dat een goede taalontwikkeling de basis vormt voor verbetering van heel het onderwijs. Deze school benut alle kansen om taal (=kennis) te verwerven en kijkt met een **brede visie** naar taal.

Woordenschatonderwijs komt bovenaan het lijstje te staan: niet alleen in de taallessen, maar in alle voorkomende situaties moet woordenschat aandachtspunt zijn.

Om systematisch kennis uit te breiden is bewust inrichten van woordenschatonderwijs noodzakelijk. Dit vereist van leerkrachten niet alleen een andere visie op taal en onderwijs, maar ook specifieke didactische kennis en een breed repertoire aan vaardigheden.

Want woordenschatonderwijs is 'basic-teaching' en loopt als rode draad door alle klassenactiviteiten en vakken heen.

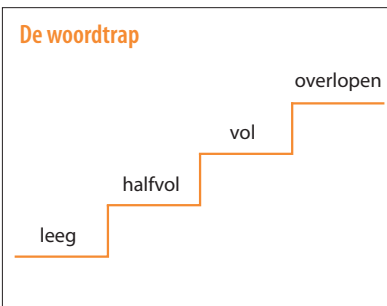
Wat biedt de nascholing?

Een goede leerkracht kan ingewikkelde leerstof en vaardigheden helder en gestructureerd overdragen aan leerlingen. Een goede leerkracht werkt aan het vergroten van de taalvaardigheden van de leerlingen én tegelijkertijd aan het opbouwen van conceptuele kennis. Leerkrachten die goed woordenschatonderwijs geven, zijn goede leerkrachten want: effectief uitleggen en inoefenen van woorden en begrippen verhoogt de kwaliteit van niet alleen het woordenschatonderwijs maar uiteindelijk van het gehele handelen in de klas.

Hoe leg je dan als leerkracht woorden goed uit, hoe zorg je dat ze door kinderen onthouden worden, in de juiste contexten, en in juiste betekenisverbindingen met andere woorden? Hoe maak je dat kinderen niet alleen veel woorden leren maar ook dat ze veel weten van deze woorden? Hoe sluit je daarbij aan bij individuele leerstijlen en kun je op een creatieve manier zorgen voor voldoende herhaling?

De aanpak **Met Woorden in de Weer** vloeit voort uit gedegen wetenschappelijk onderzoek, maar het succes van de aanpak zit in de vertaalslag naar de praktijk: de aanpak richt zich op de leerkracht in de klas. **Met Woorden in de Weer** geeft de leerkracht instrumenten in handen om op een leuke, inspirerende en succesvolle manier aan woordenschatonderwijs te kunnen doen. In de training wordt leerkrachten geleerd hoe ze ervoor kunnen zorgen dat hun leerlingen de hele dag door optimaal kunnen profiteren van het onderwijs.

Het hele traject is erop gericht dat aan het eind alle leerkrachten op school voldoen aan de competenties van de aanpak **Met Woorden in de Weer**. We focussen hierbij op snelheid en zichtbare resultaten: binnen 1 tot 1 ½ jaar hebben de leerkrachten de aanpak volledig in de vingers. En voor de leerlingen betekent het dat het onderwijs niet alleen duidelijker en begrijpelijker wordt, maar vooral ook leuker!

De woorden leeg-halfvol-vol-overlopen worden aangeboden in speelse activiteiten binnen en buiten de klas.

De opbouw van het traject

Voor de nascholingstrajecten **Met Woorden in de Weer** richten wij ons op schoolteams. Zo wordt woordenschatontwikkeling niet een losse activiteit van individuele enthousiaste leerkrachten maar komt er een goede doorgaande lijn van groep 1 t/m groep 8.

Het traject start met een tweedaagse scholing. Het hele team volgt twee opeenvolgende studiedagen. Daarna volgt direct de implementatie in de praktijk met ondersteuning van een gecenceerde begeleider. Het hele traject duurt ongeveer 1½ jaar. Bij afsluiting kan een school kiezen voor een assessment.

De structuur van de nascholing is vanuit de leerkracht gedacht: er moeten 4 stappen genomen worden om tot verandering te komen, namelijk *willen, weten, kunnen en doen*. In de tweedaagse komen alle vier de stappen aan de orde, maar de nadruk ligt op het ontwikkelen van vaardigheden, het *kunnen*.

Na de tweedaagse beschikken de leerkrachten over voldoende kennis en vaardigheid om in de eigen klas aan de slag te gaan. Oefening baart kunst en is nodig om te zorgen dat de aanpak een routine wordt.

Bij de individuele coaching gaat het dan ook om het *doen* en *blijven doen!* De nadruk ligt op het ondersteunen van leerkrachten om woordenschat competenties op 'ervaren niveau' te ontwikkelen.

Bij de teamcoaching gaat het om borging; directieleden en woordenschatcoördinatoren worden ondersteund in de voortgang en het doortrekken van lijnen naar taalbeleid.

De opbrengst van het traject

Leerkrachtdoelen

Alle leerkrachten beschikken over de competenties van woordenschatonderwijs op 'ervaren niveau'.

Schooldoelen

Er zijn voldoende waarborgen voor voortzetting in de toekomst.

Leerling-doelen

Leerlingen verbreden (kwantiteit) en verdiepen (kwaliteit) hun woordenschat en ontwikkelen inzicht in hoe woorden zich tot elkaar verhouden.

Meer informatie

Meer informatie over de training Met Woorden in de Weer is te vinden op www.rezulto.nl

Vanwege trainingen op locatie zijn we vaak lastig telefonisch bereikbaar. Het beste zijn we per mail te bereiken: info@rezulto.nl

Wil je toch liever bellen? Dat kan op de volgende nummers:

Marianne Verhallen 06 - 54 66 53 93

Dirkje van den Nulft 06 - 52 31 43 31

